

Oslo kommune
Utdanningsetaten
Årvoll skole

Handlingsplan mot mobbing på Årvoll skole

Arbeidet mot mobbing er forankret i Opplæringsloven §9a. Loven sier at "*alle elever i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse , trivsel og læring*".

Det psykososiale miljøet omtales spesielt i §9a-3, med bl.a utdraget "*skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør*".

I Oslo kommunes manifest mot mobbing forplikter Osloskolene seg til å arbeide aktivt mot mobbing bl.a. ved å:

- Ha et system som ivaretar elever og ansatte som rapporterer om mobbing
- Støtte og følge opp alle elever som blir mobbet gjennom iverksetting av nødvendige tiltak
- Involvere elever, ansatte og foreldre i arbeidet mot mobbing
- Ta initiativ og legge til rette for godt samarbeid mellom skole og hjem

Mobbing tolereres ikke på Årvoll skole, og skolen definerer mobbing slik:

"En elev er mobbet eller plaget når hun eller han, gjentatte ganger og over en viss tid blir utsatt for krenkende ord eller handlinger fra en eller flere andre".

Skolen har i tillegg utarbeidet en definisjon på krenkende atferd som også ligger til grunn for avdekking av mobbing: "*Ord eller handlinger begått av barn eller voksne, som oppleves som negative eller sårende av andre. Krenkende adferd er uavhengig av intensjonen bak*".

Eksemplers på krenkende atferd:

- Uønsket fysisk kontakt, utskjelling, negativt kroppsspråk, blick eller utestenging.*
- Negative ytringer om kjønn, utseende, nasjonal eller etnisk opprinnelse, religion eller funksjonshemninger

Grunnet ubalanse i makt - og styrkeforholdet mellom voksen og elev på en skole, hviler det et ekstra ansvar på de voksne til å uttrykke seg på en måte som ikke oppleves krenkende. Det gjelder spesielt bruk av ironi, sarkasme og humoristiske utsagn på bekostning av eleven.

* Andre kjennetegn

Blir ertet på en ekkel måte, kalt stygge ting (kan også ha nedsettende klengenavn), blir hånet, ydmyket, latterliggjort, skremt, nedverdiget, truet, gitt ordre, herset med, undertrykket el. l.

Blir gjort narr av og ledd av på en uvennlig og spottende måte. Det blir snakket nedsettende om foreldrene.

Å være mobbet – mulige tegn

- Er ofte alene og utestengt fra kameratgruppen i friminuttene, får ”nei” som svar når de spør om å få være med i lek eller ikke svar i det hele tatt.
- Kommer hjem med ødelagte eller istykkerrevne klær, ødelagte bøker, ødelagt ransel eller annet utstyr.
- Har blåmerker, skader, kutt og skrammer uten noen ordentlig forklaring på hvordan de har oppstått.
- Sekundære tegn, eksempler:
 - Tar ikke med seg skolekamerater eller andre jevnaldrende hjem og er sjelden hjemme hos skolekameratene eller på deres lekeplasser.
 - Virker redd eller har motvilje mot å gå på skolen om morgenen, har ofte dårlig appetitt, gjentatt hodepine eller vondt i magen (særlig om morgenen).
 - Drøyer med å gå ut i friminuttene.

Å være mobber – mulige tegn

- Erter på en ekkel måte, håner, bruker skjellsord mot, herser med, truer, gjør narr av, latterliggjør, skubber, sparker, presser for penger, sender negative sms-er, e-post-meldinger, slår og ødelegger tingene til andre elever.
- Får med seg andre på å mobbe.
- Jenter som mobber bruker vanligvis mindre synlige, og andre metoder enn gutter. Eksempler er utfrysing, utestengning, baksnakking, ryktespredning...

Hvordan oppdages mobbing?

- Elever forteller til lærer eller hjemme om seg selv eller andre
- Skolens ansatte ser etter mulige tegn på mobbing
- Foresatte varsler skolen ved mistanke om mobbing av egne eller andres barn
- Mobbing tas opp i alle faste utviklingssamtaler med elever og foresatte. Mobbing tas opp i faste elevsamtaler
- Elevundersøkelsen (5.-10. tr.) tar hvert år for seg temaet mobbing og kan avdekke omfanget
- Brukerundersøkelsen (gjennomføres hver høst av et tilfeldig utvalg foreldre) tar hvert år for seg temaet mobbing og kan gi nyttig informasjon

Skolens prosedyrer når mobbing er meldt eller avdekket

1. Undersøkelser for å sikre faktainformasjon.

- sette i gang undersøkelser og hente inn informasjon
- informere sosiallærer og nærmeste leder
- sosiallærer loggfører i eget skjema
- strakstiltak, dersom situasjonen er kritisk

Ansvarlig: Kontaktlærer, inspiserende lærer, lærer tilstede i klassen.

2. Første samtale med offer.

- individuell samtale med mobbeoffer.
- Si at du vet at eleven blir mobbet
- Gi støtte.
- La eleven fortelle uten å presse

Husk at den som mobbes ofte underdriver

- Informer om at plager blir innkalt til samtale, og at foresatte til plager blir informert.

- Avtal nytt møte, maks en uke senere. Tilby ”åpen dør” før den tid ved behov.
Ansvarlig: Sosiallærer, kontaktlærer.

3. Første samtale med plager.

- Plager blir hentet fra undervisning og ledet til samtale.
- Individuell samtale med plagerne hver for seg. Plagerne skal ikke ha mulighet til å snakke med hverandre før alle har vært inne til samtale.
- Konfrontere plageren med at skolen kjenner til hva som foregår og alvoret i den faktiske situasjonen
- Informer om at mobbingen øyeblikkelig skal opphøre.
- Spør om eleven vil tilføye noe. Lytt, men ikke gå i diskusjon.
- Få eleven med på å ta avstand fra mobbingen
- Invitere plager til samarbeid. Forplikte seg på positiv atferd overfor offeret.

Avtal nytt møte innen 2-3 dager

Ansvarlig: Ledelsen, kontaktlærer.

4. Samtale med foreldrene til offer

- etter samtale med offer, ring og forklar saken kort samme dag.
- Eventuelt innkall til møte på skolen. Avgjøres i samtale med foresatte.
- Ansvarlig: sosiallærer, kontaktlærer

5. Samtaler med foreldrene til plager

- etter samtale med plager, ring og forklar saken kort samme eller påfølgende dag.
- Eventuelt innkall til møte på skolen samme eller påfølgende dag.
- Ansvarlig: Ledelsen, kontaktlærer.

6. Oppfølgingssamtale med offer

- to, tre møter med offer

Støtt offeret

Få mer informasjon om hvordan eleven har det på skolen nå

Ansvarlig: Sosiallærer, kontaktlærer.

7. Oppfølgingssamtaler med plager

- fortsett helt til situasjonen er løst og stabilisert. Tiden mellom møtene kan økes etter hvert.

Ansvarlig: Ledelsen, kontaktlærer.

8. Oppfølging inntil mobbesituasjonen opphører helt.

- skjema oppdateres, arkiveres og kopi legges i elevmappe

Ansvarlig: Ledelsen, sosiallærer og kontaktlærer.

Ved alvorlige enkelthendelser benyttes hensiktsmessige punkter fra skolens prosedyrer ved en mobbesak. Foresatte til de involverte vil bli informert.

Ansvarlig: Kontaktlærer, sosiallærer og ledelsen.

Rektor avgjør om det skal fattes enkeltvedtak når det er oppdaget mobbing. Dersom elever eller foreldre ber om at skolen gjør noe, må det fattes enkeltvedtak (§9a-3).

Arbeid i etterkant av en mobbesak – skolens arbeid

Problemløsning på individnivå og etterarbeid etter en mobbesak kan avdekke svakheter i systemet, som bør endres for å virke forebyggende. Det er derfor viktig at hver mobbesak avsluttes med en evaluering der ledelsen sammen med aktuelle parter drøfter hva en i skolen kan lære av denne saken med tanke på å forebygge mobbing.

Prosedyrer for jobbing i etterkant – med fokus på skolen:

1. Gjennomgang av saken med tanke på hva den viser av organisering og rutiner som eventuelt ikke fungerer godt nok.
2. Lærer, ledelse og sosiallærer har en evalueringssamtale i etterkant. Her er det viktig at alle parter har gjort seg noen tanker rundt arbeidet.
3. Gjør eventuelle endringer i handlingsplanen og informere de ansatte.

Ansvarlig: Ledelsen, sosiallærer